

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

prosinec 2017

Karel Kovařovic

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Baar, Josef - spisovatel

* 31. 10. 1835 - Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

+ 15. 12. 1907 - Putim (okr. Písek)

Místa působení: Písek, Putim (okr. Písek)

Literatura: Autority Národní knihovny., Felix, E.: Chodsko v našem písemnictví, s. 28. Plzeň 1940., Ottův slovník naučný, díl 3., s. 4, Praha, 1890.

Anotace: Kaplan a katecheta v Písku, farář v Putimi. Studoval gymnázium v Plzni, bohosloví v Českých Budějovicích, kde se stal důvěrným přítelem Václava Čeňka Bendla. Autor náboženských her a spisů (např. Mladí pastýři betlémské - hra pro dívky, 1872, Malí vojáci, aneb Kdo neposlouchá, bývá bit, 1873). Napsal malý spisek o historii Jana Sladkého Koziny. Kozinovi je věnována i práce, která měla vyjít podle E. Felixe v píseckých Zlatých listech pravděpodobně v 70. - 80. letech 19. století. Přispíval do časopisů Poutník od Otavy, Otavan, Prácheň, do Kuldovy Posvátné kazatelny v Olomouci, do níž psal četné řeči a kázání, do Zlaté knihy dívek českých v Písku. Věnoval se sadařství, včelařství a hedvábnictví, založil spolek sadařský pro jižní Čechy se sídlem v Písku a stal se i jeho starostou. Na hospodářské škole v Písku přednášel o hedvábnictví. Roku 1885 se stal farářem v Putimi. Byl strýcem J. Š. Baara.
- 110. výr. úmrtí

Bittner, Jan - hudební skladatel

* 28. 12. 1812 - Milavče (okr. Domažlice)

+ 27. 02. 1902 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Holýšov (okr. Domažlice), Domažlice

Literatura: (jph): Narodil se v Milavčích. Pravda, 69, 1988, 2. 7., č. 154, příloha, s. 8., Holý, Jan P.: Památce starého kantora Jana Bittnera. Domažlické noviny, 2, 1993, 30. 4., s. 4., Holý, J. P.: Připomeňme domažlického kantorského veterána. Dom. deník, 1997, 15. 4., č. 88, s. 15., Knihovna Muzea Chodska., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 28. Plzeň, SVK 2001.

Anotace: Pocházel z nevelkého hospodářství č. 29 v Milavčích. Absolvoval český i německý učitelský kurz v Plzni, v letech 1831-4 absolvoval pražskou varhanickou školu. Učil na německé škole v Holýšově. Roku 1835 nastoupil do školy v Domažlicích, v letech 1871-1877 učil na klasickém gymnáziu. Učitel hudby a zpěvu. Skladatel drobných skladiček pro varhany a orchestr. Přítel J. K. Tyla, B. Němcové a K. H. Borovského. Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002 uvádí datum úmrtí 12. února 1902.

- 205. výr. narození

Buršík, Josef, plk. - odbojář

* 16. 01. 1894 - Mrákov (okr. Domažlice)
+ 03. 12. 1942 - Berlín-Plötzensee (Německo)

Místa působení: Kolín, Berlín (Německo)

Literatura: Život za pravdu, s. 91. Domažlice, Svaz bojovníků za svobodu 1949., Vorlíček, J.: Téměř zapomenutý hrdina. Dom. deník, 8, 1999, 14. 1., č. 10, s. 11., Hruška, K.: Památníky na okrese věnované obětem druhé světové války. Dom. deník, 9, 2000, 23. 2., č. 45, s. 16.

Anotace: Plukovník útočné vozby. V roce 1938 hájil hranice Podkarpatské Rusi proti Maďarům, po Mnichovu se vrátil do Čech, do Kolína. V dubnu 1939 byl pověřen ústředím národního odboje zakládáním ilegálních vojenských skupin. V červnu byl hotov rámeček pro ilegální divizi, která dostala krycí název Pribina. Dne 23. února 1940 byl v Kolíně zatčen, vězněn v Lípě, později v Ulmu. Rok strávil v samovazbě. Na následky mučení oslepl. Popraven nacisty v Berlíně-Plötzensee na konci roku 1942. - 75. výr. úmrtí

Buršík, Štěpán - operní pěvec

* 11. 12. 1932 - Postřekov (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha, Bayreuth (Německo)

Literatura: Knihovna Muzea Chodska.

Anotace: Narodil se v Postřekově na statku "Hu Maxíků". V Národním divadle zpíval od roku 1959, řadu let byl členem velkého operního sboru při Wagnerových slavnostech v Bayreuthu. Ty se s přestávkami konají od roku 1876 a jsou tak nejstarším dosud konaným festivalem vážné hudby. - 85. výr. narození

Campanus Vodňanský, Jan - rektor Univerzity Karlovy

- * 27. 12. 1572 - Vodňany (okr. Strakonice)
- + 13. 12. 1622 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha, Klatovy, Kutná Hora

Literatura: Viktora, V.: Dvě humanistické básně věnované Domažlicím. In: Z Chodského hradu 1987, s. 17-22., Rukověť humanistického básnictví. 1, s. 254-295. Praha, Academia 1966., Mlnářiková, H.: Domažlické kamínky, s. 11. Domažlice, KBN 1995., Hemelík, M.: Jan Campanus Vodňanský: Portrét renesančního básníka. Ediční řada Iglavia Docta, svazek III. Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2012.

Anotace: Byl žákem Mikuláše Novacia již ve Vodňanech, posléze i v Domažlicích. Po domažlickém pobytu absolvoval studia na pražské univerzitě, kde se stal později i děkanem a rektorem. Přednášel o českých dějinách, řeckém jazyku, latinské poezii. Po bělohorské bitvě se rozhodl přijmout katolickou víru. Básnické nadání a hledání nových cest v poezii jej zařadilo mezi nejvýznamnější představitele humanistického básnictví. O Campanově oblibě již za jeho života svědčí i velké množství básní a celých spisů, jež mu žáci a domácí a zahraniční přátelé a příznivci připisovali. Sám Campanus byl autorem neobyčejně plodným. Psal příležitostné básně, básně věnované českým panovníkům, žalozpěvy věnované úmrtím významných osobností. Vazba k Domažlicím i vztahy, které měl Campanus k literátům v té době v Domažlicích žijícím, ovlivnily jeho příležitostnou tvorbu natolik, že souhrn děl s domažlickými motivy nebo dedikacemi tvoří ne nepodstatnou část jeho díla. Ve sborníku příležitostných básní Migma iubila z roku 1605 je úvodní báseň Ad Tustam. V téže sbírce vzpomněl úmrtí Jana Pithopeia. - 445. výr. narození, na prosinec 2017 také připadá 395. výr. úmrtí

Cenefels, Heinrich - ředitel měšťanské školy

- * 03. 10. 1893 - Bernstein (zaniklá vesnice, okr. Domažlice)
- + 31. 12. 1972 - Markgröningen (Německo)

Místa působení: Poběžovice (okr. Domažlice), Markgröningen (Německo)

Literatura: Holý, J. P.: Vzpomeňme pilného historika naší krajiny. Dom. deník, 3, 1996, 30. 1., č. 25, s. 12., Holý, J. P.: Poběžovický pedagog, národopisec a historik. Poběžovicko, 2007, č. 9, s. 3.

Anotace: Absolvoval učitelský ústav ve Stříbře. Působil na škole v Poběžovicích, nejprve jako učitel, později jako poslední německý ředitel měšťanské školy. Věnoval se historickému bádání a sběratelské práci. Přispíval do německých Bischofteinitzer Zeitung a krajinských Heimatbote. Spolupracoval s K. Pöhnlem. Spoluautor německé monografie o Poběžovicích. Napsal historii obce Bernstein u Rybníku. V roce 1946 odešel do Německa. - 45. výr. úmrtí

Feder, Bedřich - architekt

* 20. 05. 1816 - Sedlečko (okr. Benešov)
+ 14. 12. 1897 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Domažlický Slavín 20. Procházka 9. Domažlické noviny, 2, 1993, 10. 12., č. 49, s. 4., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1996, s. 39. Plzeň, SVK 1995.

Anotace: Po studiích v Praze a Vídni přichází roku 1839 do Domažlic. Zde působil jako městský stavitel a okresní stavební znalec, díky šetrným zásahům do zástavby se zasloužil o zachování historického charakteru domažlického náměstí. Zemřel v pokročilém věku 81 let, pohřben je na místním hřbitově. - 120. výr. úmrtí

Fiala, Jaromír, PhDr. - hudební pedagog

* 30. 12. 1892 - Postoloprty (okr. Louny)
+ 15. 05. 1967 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Domažlice

Literatura: (šp): Nedožitá devadesátina. Pravda, 63, 1982, 30. 12, č. 309, s. 5., Kunc, K.: Kdy zemřeli...? P., SK ČSR 1970., (red): PhDr. Jaromír Fiala. Domažlický deník, 6, 1997, 15. 05., č. 112, s. 11., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Jaromír Fiala.

Anotace: Středoškolský profesor, školní inspektor a autor odborných publikací. V Domažlicích působil na místním gymnáziu a také jako sbormistr pěveckého sboru Čerchovan. Při sběru materiálů pro svou odbornou činnost spolupracoval s hudebním skladatelem a etnografem Jindřichem Jindřichem. - 125. výr. narození

Fořt, Jan - dobrovolník americké armády

* 20. 12. 1922 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 06. 06. 1944 - Normandie (Francie)

Místa působení: Normandie (Francie)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Čvančara, J.: Někomu život, někomu smrt: československý odboj a nacistická okupační moc 1943-1945, s. 153. Praha, 2008.

Anotace: Student původem z Domažlic, dobrovolník americké armády. Společně se 101. výsadkovou divizí nasazen během operace Overlord - spojeneckého vylodění v Normandii v červnu roku 1944. Padl mezi prvními v počátečních okamžicích bojů "Dne D". - 95. výr. narození

Frischholz, Jiří - starosta

* 17. 06. 1896 - Trhanov (okr. Domažlice)
+ 30. 12. 1977 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Trhanov (okr. Domažlice)

Literatura: Nové Domažlicko, roč. 7, 1976, č. 25, s. 3., (fri): Vzpomínka na Jiřího Frischholze. Domažlický deník, roč. 3, 1996, 30. 06., č. 176, s. 12., Vorlíček, J.: Trhanovský klarinetista. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 21. 06., č. 144, s. 15., Ústní informace vnučky o datu a místě úmrtí.

Anotace: Začínal jako hráč violy u pátera A. Koláře, později se přeorientoval na klarinet. S dudáckou kapelou se zúčastnil Vavřínecké pouti v roce 1939. Roku 1945 byl ve volbách zvolen prvním poválečným starostou obce. Za svého působení odhaloval pamětní desku J. Thomayerovi na trhanovském zámku. V r. 1946 po druhých volbách z funkce starosty odstoupil. Občanským povoláním byl truhlář, pracoval v Nábytkáři Domažlice. Spolupracoval s J. Kajerem, přátelil se s R. Svačinou. - 40. výr. úmrtí

Holub, Petr P. - konzistorní rada

* 02. 01. 1890 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 20. 12. 1952 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Vzpomínka na kněze. Plzeňský deník, 1, 1992, 16. 12., č. 81, s. 5., Hana, O.: Výročí 80. let vysvěcení P. Petra Holuba na kněze. Dom. deník, 1, 1994, 16. 7., č. 53, s. 8., Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 1. Strojopis., Hana, O.: Před 50 lety zemřel domažlický katecheta. Dom. deník, 11, 2002, 30. 12., č. 301, s. 24.

Anotace: Obecnou školu navštěvoval a středoškolská studia absolvoval na gymnáziu v Domažlicích, kde v roce 1910 maturoval. Studium teologie vykonal v Diecézním bohosloveckém učilišti v Českých Budějovicích. Ordinován na kněze tam byl 12. 7. 1914. Působil v Týnci u Klatov, Trhanově, Velharticích a ve Kdyni. Jako katecheta přišel na obecnou měšťanskou a dívčí školu v r. 1931. Zúčastnil se spolu s P. Václavem Antonym výběrového řízení na uvolněné místo arciděkana, vládním komisařem JUDr. Matějem Karbanem byl jmenován, ale ještě dříve, než se uskutečnilo slavnostní uvedení, napsal biskupské konzistoři v Českých Budějovicích, že úřad nemůže následkem nervového zhroucení zastávat a zůstává katechetou. Jako arciděkan je veden tedy od 1. 1. 1940 do 11. 1. 1940. Byl pohřben do rodinného hrobu v horní části domažlického hřbitova dne 23. 12. 1952. Na pomníku je nápis: Zde očekává radostné vzkříšení P. Petr Holub. Potvrzené úmrtí 1952.
- 65. výr. úmrtí

Horáková, Ivana, PhDr. - ředitelka SVK v Plzni

* 29. 12. 1947 - Všeruby (okr. Domažlice)

Místa působení: Plzeň

Literatura: Horáková, I.: Ředitelka knihovny: Čtenáři by u nás měli trávit více času. [Rozhovor]. Plzeňský deník, [17], 2008, 4. III., č. 54, s. 2. - 1 fot., Horáková, I.: Chci, aby čtenář u nás pobyl. Mladá fronta Dnes, 19, 2008, 5. III., č. 55, příl. Kraj plzeňský, s. C/5 - 1 fot., On-line katalog regionálních osobností Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje, heslo: Horáková, Ivana, 1947-.

Anotace: Knihovnice, přibližně 20 let pracovala v Knihovně města Plzně. Poté změnila působiště - z řadové zaměstnankyně se postupem času stala náměstkyní ředitele druhé největší knihovny v Čechách (Studijní a vědecké knihovny v Plzni) a v březnu 2008 i její ředitelkou. Vdaná, matka jedné dcery. - 70. výr. narození

Janda, Jakub P. - kněz

* 04. 01. 1835 - Klatovy (okr. Klatovy)

+ 07. 12. 1917 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Kalendárium osobností západočeského kraje na rok 1995, s. 12. Plzeň, SVK 1994., Holý, J. P.: Jakub Janda uměl vyučovat všechny gymnazijní předměty. Dom. deník, 9, 2000, 23. 11., č. 272, s. 18., Hana, O.: Kalendárium 2000 - doplňky.

Anotace: Absolvent klatovského gymnázia. Poté studoval filozofii a od roku 1854 bohosloví. Vysvěcen na kněze byl v roce 1858. Katecheta na domažlickém gymnáziu od r. 1872. Propagoval tělesnou výchovu, byl činný i v kulturním životě města. Zasloužil se o vznik podpůrného kulturního spolku Tuhošť v roce 1873. Založil na domažlickém gymnáziu knihovnu a té pak věnoval odkazem svou knihovnu. Napsal několik odborných bohosloveckých pojednání a roku 1903 vydal u J. Prunara kancionál Chrámové písně. Datum úmrtí převzato od Otomara Hany. - 100. výr. úmrtí

Jmenování Petra Vrzáně čestným občanem Štichova (Štichov, 14. 12. 2002)

- 14. 12. 2002 - Štichov (okr. Domažlice)

Literatura: Odvodyová, P.: Štichov má prvního čestného občana. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 17. 12., č. 293, s. 15.

Anotace: Také menší obce na Domažlicku udělují čestná občanství za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Petr Vrzán, narozený v Chlumci nad Cidlinou, se v roce 1998 zasloužil o přidělení účelové státní dotace na plynofikaci obce, která je rodištěm jeho matky. Čestné občanství Štichova mu bylo uděleno v polovině prosince roku 2002. - 15. výr. události

Jmenování prezidenta Edvarda Beneše čestným občanem Domažlic (Domažlice, 23. 12. 1937)

- 23. 12. 1937 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo Edvard Beneš.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl i Edvard Beneš, druhý československý prezident, pozdější vůdce našeho zahraničního protinacistického odboje. Jemu bylo čestné občanství uděleno v prosinci roku 1937. - 80. výr. události

Jmenování univerzitního profesora JUDr. Jiřího Hoetzela čestným občanem Domažlic (Domažlice, 23. 12. 1937)

- 23. 12. 1937 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Databáze regionálních osobností MěkBN.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl i prof. JUDr. Jiří Hoetzel, právník, univerzitní profesor a sekční šéf Ministerstva vnitra. Významně přispěl k vytvoření celkové koncepce čsl. správního práva a vypracoval naši první ústavu - návrh Ústavní listiny ČSR z roku 1920. Jemu bylo čestné občanství města uděleno v prosinci roku 1937. - 80. výr. události

Kašpar, Adolf - malíř

* 27. 12. 1877 - Bludov (okr. Šumperk)
+ 29. 06. 1934 - Železná Ruda (okr. Klatovy)

Místa působení: Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 1, s. 469. P., R. Ryšavý 1947., Holý, J. P.: Poslední ostrůvek čisté krásy. Zpravodaj města H. Týn, 1999, č. 10.

Anotace: Ilustroval stěžejní díla Aloise Jiráska, B. Němcové, J. Š. Baara aj. Chodsko navštívil poprvé 30. května 1934, kdy si cestou do Klenčí pořídil i několik skic Horšovského Týna. Na Chodsku vytvořil víc jak 120 studií a kreseb. Zemřel náhle při výletu k Čertovu jezeru u Železné Rudy, a to po návratu z Klenčí, kde tvořil studie k ilustracím Baarovy trilogie Paní komisarka, Lúsy, Osmačtyřicátníci. - 140. výr. narození

Konrády, Antonín st. - ředitel LŠU

* 26. 12. 1907 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 06. 05. 1988 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 31. Plzeň, KKS 1977., Kitzberger, S.: Sto let od narození Antonína Konrádyho. Nové Domažlicko, roč. 1, 2007, 19. 12., č. 7, s. 7., fot., Kitzberger, S.: Antonín Konrády st. a jeho vynálezy. Nové Domažlicko, roč. 2, 2008, 30. 01., č. 5, s. 17., fot.

Anotace: Původním povoláním elektromechanik, později učitel hry na housle a ředitel LŠU. Po založení působil krátce v Konrádyho dudácké muzice. Syn Jakuba Konrádyho st., bratr Jakuba a Jiřího Konrádyových, otec Antonína a dědeček Vlastimila Konrádyho. - 110. výr. narození

Kovařovic, Karel - hudební skladatel

* 09. 12. 1862 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 06. 12. 1920 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Újezd (okr. Domažlice), Baldov (okr. Domažlice), Praha

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 52. Plzeň, KKS 1977., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 94. P., MMM 1997., Internetová encyklopedie Wikipedie, heslo Karel Kovařovic.

Anotace: Studoval na pražské konzervatoři hru na klarinet, harfu a klavír, skladbu studoval u Z. Fibicha. Stal se harfenistou Prozatímního a pak Národního divadla v Praze. V polovině 90. let pracoval na opeře Psohlavci - tehdy často jezdil do Újezda. Nejvíc ho prý v hospodě u Kozinů zaujala píseň Zelení hájové. Navštěvoval muziky na chodských vsích a zapisoval získaný hudební materiál. Bydlel na Baldově u A. Steidla. Opera Psohlavci získala v soutěži o novou českou operu 1897 první cenu a po tomto úspěchu byl jmenován prvním šéfem opery Národního divadla. Roku 1910 se stal důstojníkem Francouzské akademie. Vedle pseudonymu J. Heral používal i pseudonym Charles Forgeron-Maréchal. - 155. výr. narození

Krautwurm, Jan - politik

* 12. 12. 1882 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 26. 03. 1942 - Dachau (Německo)

Místa působení: Plzeňsko, Oranienburg (Německo), Dachau (Německo)

Literatura: Frouzová, V.: 100. výročí narození... s. 3. In: Z Chodského hradu 1983. Domažlice: MCH, 1983.

Anotace: Pracoval jako dělník ve Škodových závodech. Nejprve byl členem Sociální demokracie, poté patřil k zakládajícím členům a funkcionářům KSČ. V souvislosti se svou politickou činností na počátku 2. světové války zatčen, vězněn v nacistických koncentračních táborech Oranienburg a Dachau. Zahynul v posledně jmenovaném v březnu roku 1942. - 135. výr. narození

Kuneš, Karel ml. - sochař

- * 12. 12. 1920 - Domažlice (okr. Domažlice)
- + 27. 12. 1997 - Karlovy Vary (okr. Karlovy Vary)

Místa působení: Karlovy Vary, Domažlice, Kdyně (okr. Domažlice)

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 68. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Paroubková, J.: V akademickém sochaři K. Kunešovi odešel rázovitý, poutivý umělec. Dom. deník, 7, 1998, 6. 1., č. 4, s. 11., (aá): Za sochařem Karlem Kunešem. Dom. deník, 7, 1998, 16. 01., č. 13, s. 14., Paroubková, J.: Zemřel akademický sochař K. Kuneš. Domažlicko, 8, 1998, 14. 1., č. 2, s. 3., Vorlíček, J.: K nedožitým narozeninám Kuneše. Dom. deník, 9, 2000, 18. 9., č. 293, s. 18., Karlíková, Ludmila: K nedávno otevřené výstavě sochaře Karla Kuneše. Dom. deník, 10, 2001, 25. 6., č. 147, s. 26.

Anotace: Vyučil se malířem písma a dekorací, v letech 1942-1945 navštěvoval Zlínskou školu umění, kde působil V. Makovský. V roce 1949 ukončil studium pražské AMU. V Praze se mu nelíbilo a odešel na Karlovarsko. Sochařská tvorba mnohostranná, zahrnuje sochařské portréty, akty, komorní plastiku, reliéfy, medaile, vrchol tvoří pomníková tvorba. Autorem busty K. J. Erbena (1970), pamětní medaile k 1000. výročí vzniku Domažlic, busty Jindřicha Jindřicha (1976), pamětní desky MUDr. J. Pelnáře (1982) a busty A. Jiráska (1984). Prvorozený syn Karla Kuneše st. - 20. výr. úmrtí

Kysela, Bohumil - hudební skladatel

- * 24. 12. 1912 - Staňkov (okr. Domažlice)
- + 02. 02. 1983 - České Budějovice (okr. České Budějovice)

Místa působení: Plzeň, České Budějovice

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1997, s. 76. Plzeň, SVK 1996.

Anotace: Narozen v obci Staňkov na Domažlicku. Český hudební skladatel, kapelník a učitel hudby. Působil také jako dirigent opery plzeňského divadla a Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. - 105. výr. narození

Malina, Jaroslav, prof. – rektor AMU

* 05. 12. 1937 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 14. 05. 2016 - České Budějovice (okr. České Budějovice)

Místa působení: Praha, Chodsko, Domažlice, Chomoutova Lhota (okr. Tábor)

Literatura: Holý, J. P.: K jubileu světoznámého výtvarníka. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 07. 12., č. 285, s. 17., Databáze regionálních osobností SVK Plzeň, heslo Malina, Jaroslav., Hrdinová, R.: Zemřel malíř a scénograf Jaroslav Malina. www(Novinky.cz), cit. 03. 08. 2016.

Anotace: Malíř, scénograf a vysokoškolský pedagog, mezi roky 1996 až 1998 ve funkci rektora Akademie múzických umění. V roce 1998 jmenován univerzitním profesorem. Autor několika set scénických a kostýmních výprav pro divadlo, film i televizi, jeho výtvarné práce jsou zastoupeny v řadě domácích i zahraničních sbírek. Vztah k Domažlicím a Chodsku vyjádřil v drobných kresbách. - 80. výr. narození

Novák, Josef P. - administrátor

* 05. 12. 1915 - Čavisov (okr. Ostrava-město)
+ 22. 12. 1997 – Nepomuk

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 2. Strojopis., Hana, O.: Doplnky Kalendária 2005.

Anotace: Ordinován 1. května 1940 v Českých Budějovicích. Jako administrátor působil v Domažlicích od 7. dubna 1949 do 11. září 1950. Po něm nastoupil do úřadu Václav P. Dvořák. - 20. výr. úmrtí

Pavlík, František - ředitel kupecké školy

* 14. 12. 1862 - Pocinovice (okr. Domažlice)
+ 27. 03. 1943 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Štech, K.: Ředitel František Pavlík jubilant. Večerník Národních listů, 1937, 14. 12., č. 342, s. 2., Národní politika, 1. 4. 1943, s. 2., Národní politika, 14. 4. 1943, s. 4.

Anotace: Absolvent pražského pedagogia, poté krátce působil jako učitel v Duchcově. Odtud po 2 letech přestoupil do Vinohrad, kde se stal ředitelem obchodní školy. Autor odborných publikací Obchodní zeměpis pro kupecké školy pokračovací, Hmotné poměry učitelstva nebo biografie o Františku Palackém. - 155. výr. narození

Pospíchal, František P. - administrátor

* 31. 05. 1913 - Innsbruck (Rakousko)
+ 03. 12. 1977 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 2. Strojopis.

Anotace: Rodák z rakouského Innsbrucku. Ordinován 1. května 1940 v Českých Budějovicích. Jako administrátor působil v Domažlicích od 25. dubna 1964 do 3. prosince 1977.
- 40. výr. úmrtí

Procházka, Karel - houslista

* 08. 04. 1878 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 16. 12. 1947 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1937-1962, s. 217. P., SK ČSR 1962., Práce, 19. 12. 1947, s. 4., Svobodné slovo 18. 2. 1948, s. 2., Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 18. Plzeň, KKS 1977., Nové Domažlicko, 9, 1978, č. 14, s. 3., Kaucká, J.: Karel Procházka a Ševčíkovo-Lhotského kvarteto. Dom. zpravodaj, 22, 2000, č. 3, s. 6, 13., fot.

Anotace: Narodil se ve Vodní ulici č. 30. Starší bratr Jana Procházky. Na housle se začal učit v osmi letech u domažlického ředitele kůru Antonína Topinky. Roku 1894 vstoupil na pražskou konzervatoř do houslové třídy Otokara Ševčíka. Zde se seznámil a spřátelil s Bohuslavem Lhotským a Karlem Moravcem, se kterými ho pak pojily umělecké cíle dalších třicet let. Po absolvování konzervatoře nastoupil spolu s Lhotským, Moravcem a Bedřichem Váškou do orchestru opery ve Lvově. Z Váškovy iniciativy vytvořili smyčcové kvarteto, které se poprvé představilo veřejnosti roku 1901. V srpnu téhož roku vstoupili do Varšavské filharmonie, v jejímž rámci vytvořili České kvarteto. V Čechách se uvedli prvními koncerty v Domažlicích (1902), v Praze a na České Kubici, roku 1904 vystoupili na koncertním podiu v Mnichově. V roce 1905 vystoupili Ševčíkovci z Varšavské filharmonie a vytvořili samostatné profesionální kvarteto. Přijali jméno učitele prof. Ševčíka. V roce 1930 po smrti B. Lhotského kvarteto zaniklo a jeho zbývající členové se stali profesory státní konzervatoře. V roce 1957 byla K. Procházkově na jeho rodném domě odhalena pamětní deska od sochaře A. Langenbergera. - 70. výr. úmrtí

Regal, Karel - autor odborných publikací

* 06. 12. 1857 - Kdyně (okr. Domažlice)
+ 23. 02. 1931 - Chudenice (okr. Klatovy)

Místa působení: Domažlice, Klatovy, Praha, Brno, Chrudim, Chudenice (okr. Klatovy)
Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1997, s. 72. Plzeň, SVK 1996., Holý, J. P.: Kdyňský rodák spjatý s Domažlicemi. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 11. 12., č. 290, s. 13.

Anotace: Narodil se ve Kdyni na náměstí č. 171. Studoval nejprve na domažlické reálce, poté na klatovském gymnáziu. Po absolvování Univerzity Karlovy v Praze působil krátce v Domažlicích a později na středních školách v Praze, Brně a nejdéle v Chrudimi. Napsal řadu divadelních her, esejí a sestavil tři slovníky. Je autorem Encyklopedického slovníku francouzsko-českého a Tělocvičného slovníku francouzsko-českého. Spoluautor tělocvičného názvosloví. Pohřben na hřbitově v Úboči. - 160. výr. narození

Sak, Václav - hudební skladatel

* 28. 10. 1878 - Čížkov (okr. Plzeň-jih)
+ 01. 12. 1937 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Kout na Šumavě (okr. Domažlice), Nýrsko (okr. Klatovy)
Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1997, s. 71. Plzeň, SVK 1996.

Anotace: Hudební skladatel a kapelník. Z jeho skladeb je nejznámější polka Mařenka a pochod Pod slovanským nebem. Také upravoval chodské lidové písně. - 80. výr. úmrtí

Skřivan, František - kapelník

* 01. 12. 1852 - Třebíč (okr. Třebíč)
+ 11. 10. 1935 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 21. Plzeň, KKS 1977., (jb): Populární hudebník. Domažlický deník, 2, 1995, 13. 10., č. 240, s. 10., Holý, J. P.: Byl to pravý český muzikant. Dom. deník, 6, 1997, 11. 12., č. 290, s. 13.

Anotace: Původně vojenský muzikant, do Domažlic přišel v roce 1897. Vychoval několik generací lidových hudebníků a učitelů, byl kapelníkem hasičské hudby, později hudby ostrostřelců, prvním houslistou chrámové hudby. Po 1. světové válce se stal i prvním houslistou malého orchestru působícího v domažlickém kině. Bydlel na náměstí v domě č. 135. - 165. výr. narození

Slavík, Ivan - básník

* 23. 01. 1920 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 24. 12. 2002 - Hořovice (okr. Beroun)

Místa působení: Hořovice (okr. Beroun), Domažlice

Literatura: Domažlický zpravodaj, 17, 1990, březen., Holý, J. P.: Básník opět zpívá. Nová Pravda, 1, 1990, 27. 3., č. 73, s. 5., (vor): Ivan Sladký. Dom. deník, 6, 1997, 23. 01., č. 19, s. 12., Vorlíček, J.: Osmdesátiny Ivana Slavíka. Dom. deník, 9, 2000, 21. 1., č. 17, s. 18., Holý, J. P.: Odešel literát a pedagog. Dom. deník, 12, 2003, 29. 01., č. 24, s. 18., Karlíková, L.: Zemřel básník Ivan Slavík. Dom. deník, 12, 2003, 29. 1., č. 24, s. 18., Nikl, I.: Tváře za zrcadlem Ivana Slavíka. Dom. deník, 19, 2010, 26. 1., č. 21, s. 9.

Anotace: Vystudoval Univerzitu Karlovu v Praze, obory čeština, dějepis a filozofie. V Domažlicích působil na gymnáziu (coby svým prvním učitelském místě) v letech 1948-1952 jako profesor češtiny a filozofie. Autor sbírek Snímání, Osten, Stín třtiny, Hlohový vítr, Krůpěje. Přeložil Baudelairovy Květy zla, Kryštofa Kolumba od Paula Claudeta. Překládal Puškina, Lermontova. Žil v Hořovicích. Autor statí a esejů Tváře za zrcadlem.
- 15. výr. úmrtí

Strejček, Emanuel - ředitel gymnázia

* 16. 12. 1882 - Jindřichův Hradec (okr. Jindřichův Hradec)
+ 21. 10. 1964 - Mladá Boleslav (okr. Mladá Boleslav)

Místa působení: Domažlice, Buchenwald (Německo), Terezín (okr. Litoměřice), Osvětim (Polsko), Mladá Boleslav

Literatura: Holý, J. P.: Ředitel gymnázia Emanuel Strejček býval významnou osobností. Dom. deník, 11, 2002, 19. 12., č. 295, s. 18.

Anotace: Do Domažlic nastoupil na své první pevné působiště začátkem školního roku 1907 s aprobací pro klasické jazyky. Hned od počátku pořádal pro studenty gymnázia výlety k České studánce a na Čerchov. V roce 1919 se oženil. Od roku 1926 působil jako ředitel gymnázia až do 1. října 1939, kdy byl dán protektorátními úřady do předčasné penze. Následně byl zatčen a uvězněn v koncentračních táborech v Osvětimi, Terezíně a Buchenwaldu. Domů se vrátil s podlomeným zdravím. Poslední léta prožil s rodinou svého bratra Ferdinanda v Mladé Boleslavi. Uspořádal archiv domažlického gymnázia i jeho knihovnu a odborné sbírky. Napsal několik podrobných studií o domažlickém školství a jeho velkou zásluhou je vydání almanachu z roku 1921 k 50. výročí založení gymnázia. Podílel se na vzniku Sdružení chodského národopisu. - 135. výr. narození

Svačina, Rudolf - učitel

- * 24. 02. 1900 - Koloveč (okr. Domažlice)
- + 28. 12. 1997 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Flossenbürg (Německo), Terezín (okr. Litoměřice)

Literatura: Domažlický zpravodaj, 17, 1990, srpen., (vor): Jednadvadesátiny R. Svačiny. Domažlicko, 41, 1991, č. 8, s. 3., (vor): Oslaví vzácné jubileum. Domažlicko, 3, 1993, č. 7, s. 2., Hana, J.: K historii jednoho Jiráskova dopisu (Rudolfu Svačinovi) z roku 1921. In: Muzejní sborník, s. 43-44. Domažlice, Muzeum Chodska 1991., Vorlíček, J.: Terezínský chleboďárce R. Svačina. Dom. noviny, 3, 1994, 18. 2., č. 7, s. 5., Antoš, S.: Je to čest především pro město. Dom. deník, 2, 1995, 28. 2., č. 50, s. 9., (vor): R. Svačina - jubilat. Domažlicko, 5, 1995, 23. 2., č. 8, s. 1., Hrubý, J.: Ohodnoceny celoživotní postoje. Domažlicko, 5, 1995, 9. 3., č. 10, s. 3., fot., Žáček, J.: Opravdu vzácný jubilat. Domažlicko, 5, 1995, 16. 3., č. 11, s. 2., fot., Vorlíček, J.: Ze vzpomínek R. Svačiny. Domažlický deník, 3, 1996, 24. 2., č. 47, s. 12., Vorlíček, J.: Odešel čestný občan R. Svačina. Domažlicko, 8, 1998, 6. 1., č. 1, s. 8., Tikal, O.: Chleboďárce. Dom. deník, 7, 1998, 21. 2., č. 44, s. 12., 24. 10., s. 12., Vorlíček, R.: Zůstal nezlomen. Dom. deník, 9, 2000, 24. 2., č. 46, s. 15., fot., Vorlíček, J.: Rudolf Svačina zůstal svůj. Dom. deník, 9, 2000, 27. 12., č. 299, s. 15., Vorlíček, J.: Pan řídící Svačina se rád smál. Dom. deník, 10, 2001, 22. 2., č. 45, s. 15.

Anotace: Pocházel z kolovečské učitelské rodiny. Bratr Stanislava Svačiny. Brzy se rodina přestěhovala do Domažlic. Po absolvování domažlického gymnázia studoval na Učitelském ústavu v Praze. Působil i jako vydavatel krajských časopisů pro mládež, od roku 1990 se stává staronovým majitelem soukromého nakladatelství. Založil a byl duší Svačinovy dudácké muziky a Chodské družiny. Za okupace byl v březnu 1940 spolu s dalšími 149 domažlickými občany zatčen a vězněn nejprve v bavorském Flossenbürgu, kde zůstal do roku 1941. Krátce po propuštění se zapojil do ilegální činnosti. Dne 28. května 1943 zatčen podruhé a odvezen do terezínské Malé pevnosti, kde působil jako táborový rozdělovač chleba. Jako jeden z mála dobrovolníků pomáhal při ošetřování nakažených tyfem. Po osvobození vypovídal před litoměřickým lidovým soudem proti veliteli pevnosti Jöcklovi. Po roce 1948 byl komunisty vyloučen z politického a veřejného života a bylo mu znemožněno publikovat. Jako jeden z představitelů Národně-socialistické strany byl zajištěn a po propuštění musel opustit okres. Z národopisného bádání, zaměřeného především do oblasti hudby, vyšly knihy Dudáci na Chodsku a v Pošumaví, Dudák Haněl a Dudáci a dudácká muzika na Chodsku. Všeobecně jsou zaměřeny Obrázky z Chodska a Chodská svarba. K jeho blízkým přátelům patřil např. Zdeněk Bláha z plzeňského rozhlasu. Dne 27. 2. 1995 mu bylo uděleno čestné občanství města. V listopadu 1996 obdržel vyznamenání Za věrnost 1939-1945, které mu předal předseda Českého svazu bojovníků za svobodu JUDr. Jakub Čermín.

- 20. výr. úmrtí

Šťastný, Jaroslav - spisovatel

- * 03. 12. 1927 - Kvíčovice (okr. Domažlice)
+ 28. 03. 2003 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Plzeň

Literatura: (ef): Návrat J. Šťastného. Plzeňský deník, 1, 1992, 07. 12., č. 73, s. 6., (pd): Zemřel spisovatel Jaroslav Šťastný... Plzeňský deník, 12, 2003, 04. 04., č. 80, s. 21, fot.

Anotace: Vyučil se zedníkem, do roku 1946 pracoval na stavbách, poté vystudoval Průmyslovou školu stavební. Po maturitě sloužil 3 roky u letectva, pak pracoval jako stavební technik, stavbyvedoucí a vedoucí výroby. V 60. letech působil jako poslanec ZK NV ve školské a kulturní komisi. Po roce 1968 byl komunistickým režimem zbaven funkcí a byla mu znemožněna publikační činnost. Látku ke svým prózám těžil zejména z oblasti stavebnictví, zemědělství a letectví. Povídky publikoval v denním tisku a časopisech, např. v Prameni (1966). Patřil k zakládajícím členům literární skupiny Červen 63. Knižně debutoval v roce 1962 novelou Chodníky z bláta. Další práce: Špagáty na pochodu, Šikulové, Slunce pro všechny květy. - 90. výr. narození

Zapf, Ferdinand - malíř

- * 15. 04. 1746 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 28. 12. 1817 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Tannaberg u Všerub (okr. Domažlice)

Literatura: Haubert, J.: Výtvarní umělci Domažlicka v období baroka. In: Výroční zpráva Okresního archivu Domažlice za rok 1980, s. 122. Horšovský Týn: Okresní archiv, 1981.

Anotace: Domažlický měšťan, mezi roky 1776-1817 působil také jako malíř. Je autorem fresky na stropě kostela sv. Anny na Tannabergu, kterou namaloval roku 1783. Výroční zpráva OkA Domažlice za rok 1980 uvádí variantu příjmení Copp. - 200. výr. úmrtí

Žákavec, František, prof., PhDr. - historik umění

- * 23. 02. 1878 - Kdyně (okr. Domažlice)
- + 25. 12. 1937 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Bratislava (Slovensko)

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1937-1962, s. 333. P., SK ČSR 1962., Literární noviny 1937/8, č. 7., Listy filologické, 1937, s. 474-5., Domažlický zpravodaj, 20, 1993, č. 3., Šlajer, V.: Životopisec umění. Nové Domažlicko, 9, 1978, č. 8, s. 3., Váchovec, Václav: Zapomenuté jméno. Zpravodaj radnice Kdyně, 2001, č. 21, s. 12., Nikl, I.: Jubileum F. Žákavce. Dom. deník, 21, 2013, 13. 2., č. 37, s. 10.

Anotace: V letech 1888-96 absolvoval gymnázium v Praze, od roku 1896 studoval češtinu a francouzštinu na filozofické fakultě tehdejší Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Poté strávil rok na Sorbonně. Po návratu domů působil jako profesor na středních školách. V roce 1921 získal na filozofické fakultě Komenského univerzity v Bratislavě titul PhDr., roku 1924 tam byl jmenován řádným univerzitním profesorem dějin výtvarných umění. Zajímal se o osobnost Josefa Mánesa, o uměleckou generaci Národního divadla, dále o Jana Štursu, Maxe Švabinského a Fr. Bílka, kteří patřili mezi jeho osobní přátele. Mezi jeho nejlepší díla patří publikace o budovatelích a budově Národního divadla - Chrám znovuzrození (1918) a kniha mánesovských studií Lid československý v díle Josefa Mánesa (1923). Pro mládež napsal Knížku o Alšovi (1912). V několika studiích zobrazil i rodné Kdyňsko. Je autorem výtvarnické parafráze chodských bajek Chodskou přírodou (spolu s J. F. Hruškou), podal filologický rozbor Hruškových pohádek Na Hyjtě (1917), napsal umělecko-historickou studii Chodsko v umění výtvarném, publikaci O českých výtvarnících. Spolu s J. Štursou a Ladislavem Šalounem se v roce 1918 podílel na výběru námětu pomníku pro město Domažlice. Synovec Emila Tšidy. - 80. výr. úmrtí

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc prosinec 2017

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice: Městská knihovna Boženy Němcové, 2017. Neustránkováno, 7 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice